

РЕШЕНИЕ

№ 1792

гр. Бургас, 10.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, XXXII СЪСТАВ, в публично заседание на трети август през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **СТОЯН П. МУТАФЧИЕВ**

при участието на секретаря **МИЛЕНА ХР. МАНОЛОВА**
като разгледа докладваното от **СТОЯН П. МУТАФЧИЕВ** Гражданско дело
№ 20222120103292 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по повод искова молба от **Н. В. Н.** против ТД „Митница – Бургас“.

Ищецът иска да бъде осъден ответника да му заплати уговореното, съгласно Договор № ***/15.02.2022 г., възнаграждение в размер на 1000 лева, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното му заплащане.

Ищецът твърди, че с ответника имат сключен договор № ***/15.02.2022 г., съгласно който на Н., като независим оценител на машини и съоръжения, му е възложено от ответника да изготви оценка на 18 броя моторни превозни средства (МПС), срещу което му се дължи уговореното в договора възнаграждение. След изготвяне на оценката ищецът е получил от ответника уведомително писмо с рег. № ***/14.03.2022 г. за отстраняване на неточности – да посочи цената освен цифром и словом и вид на скоростната кутия, състояние на гумите, както и уточнение, че оценката трябва да отговаря на изискванията на чл. 235 от ДОПК. В допълнителен 10-дневен срок ищецът твърди, че е изготвил нова оценка, съобразена с изискванията на ответника, като твърди още, че устно ги е уведомил, че оценката, която той изготвя не му вменява задължение за изготвяне на оценка за застрахователна стойност на

автомобилите, която се изготвя от застрахователно дружество. По настояване на ответника е поискал от застрахователно дружество да изготви удостоверения за застрахователна стойност, за което е заплатил сумата от 300 лв., като за три моторни превозни средства застрахователното дружество е отказало да издаде удостоверения за застрахователна стойност, за което ищецът твърди, че е уведомил ответника. На 15.04.2022 г. ищецът е изпратил новата пазарна оценка на движимите вещи – 18 бр. МПС, която ответникът е получил с вх. № ***/15.04.2022 г. С уведомително писмо ответникът е заявил на ищеца, че прекратява договора, отказва да заплати възнаграждението за изготвената пазарна оценка, като освен това претендира неустойка, с мотивите, че не са представени удостоверения за застрахователна стойност на три броя от МПС и не са изпълнени задълженията по чл. 235 ДОПК – ищецът да изготви пазарна оценка със стойност по-висока от застрахователната стойност.

В законоустановения срок ответникът депозира отговор, с който оспорва иска като неоснователен и недоказан. Не оспорва, че е изготвена оценка от вещо лице на 18 броя МПС. Счита, че след като оценката не е приета, тя не може да служи за целите, за които е възложена, и е налице неизпълнение на договорните задължения по т. 11.3, едно от условията за прекратяване на договора, визирани в точка V от същия. Посочва, че на 28.02.2022 г. в ТД „Митница Бургас“ е депозирал оценителен доклад от ответника, който е разгледан от комисията, назначена за провеждане на търга. Констатациите били, че е представен доклад в срок, че същият касае стоките – предмет на оценка, а именно 18 броя МПС, но липсват детайли от техническите характеристики на автомобилите и не става ясно дали са изпълнени условията на т. 3.4. от Договора – да изготви оценка на стоките – предмет на договора при спазване на изискванията на чл. 235, ал. 3 от ДОПК. На това основание оценката е отхвърлена и е даден допълнителен срок за изготвяне на ново заключение при спазване на условията от Договора. Депозирано е ново заключение на 15.04.2022 г. и е разгледано от комисията, за която е бил съставен протокол, в който е отразено, че оценките на МПС са със стойности, които са по-ниски от застрахователните оценки, което противоречи на условията в т. 3.4. по договора. Посочва още, че оценката е представена и извън предвидения в договора 10-дневен срок за изготвяне.

В съдебно заседание процесуалният представител на ищеца поддържа

исковата молба и моли съда да уважи иска и да присъди на страната направените разноски.

В съдебно заседание процесуалните представител на ответника оспорват иска и молят съда да го отхвърли, като претендират разноски.

Бургаският районен съд, след като взе предвид събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със заповед на директора на ТД „Митница Бургас“ е определено лице, което следва да извърши продажба на основание чл. 239, ал. 1 от ЗМ на отнети/изоставени в полза на държавата стоки – 18 броя автомобили, при спазване разпоредбите на ДОПК и методическите указания за организиране и провеждане на продажба на отнети и изоставени в полза на държавата стоки, утвърдени със заповед на директора на Агенция „Митници“.

Съгласно протокол с рег. № ***/10.01.2022 г. на провеждащия продажбата и комисия, която подпомага дейността му, е взето решение, че за определяне на първоначалната тръжна цена са необходими специални знания и умения, поради което е взето решение да бъде поканено вещо лице, което има съответната компетентност за извършване на експертна оценка, за определяне на началната тръжна цена, съобразена със съответните способности.

Представени са по делото покани до три вещи лица – В.В., Л.П. и Н.Н., за представяне на оферта за оценяване на стоки по приложен списък.

Съставен е приемо-предавателен протокол, с който се удостоверява постъпването в деловодството на ТД „Митница Бургас“ на три броя запечатани пликове, постъпили от кандидатите за участие в тръжната процедура – Н.Н., В.Р. и Л.П..

От протокол за избор на оценител се установява, че е извършена проверка на представените от кандидатите документи, като В.Р. и Л.П. не са представили декларация за липсва на обстоятелства по чл. 21, ал. 3 от Закона за независимите оценители, поради което офертите им не са отговаряли на изискванията. След разглеждане на офертите, въз основа на критерия най-ниска цена комисията класира на първо място Н.Н., с който комисията е предложила да бъде сключен договор.

Съответно на 15.02.2022 г. е сключен Договор № ***/15.02.2022 г. (за краткост Договора) между ТД „Митница Бургас“, като възложител, и Н.Н.,

като изпълнител, с който възложителят възлага, а изпълнителят приема да изготви оценка на 18 броя МПС, съгласно приложен списък – неразделна част от Договора, както и да изготви нова оценка, в случай, че след изчерпване на процедурите за продажба чрез търг по реда на ДОПК са налице нереализирани стоки. Според т.3.4. от Договора изпълнителят следва да изготви оценка на стоките, предмет на договора, при спазване на изискванията на чл.235 от ДОПК. Според т.7 от Договора възложителят се задължава да изплати на изпълнителя сума за оценката в размер на 1000 лева без ДДС, съгласно представена от оценителя оферта, неразделна част от Договора.

Според т.9 от Договора при забавяне на оценката, предмет на Договора, възложителят може да предложи на изпълнителя да извърши оценката и след срока на т.4, като определи допълнителен срок. Същото може да направи и изпълнителят. В тези случаи, ако съответната страна е потвърдила писмено, че е съгласна с направеното предложение, изпълнителят извършва оценката след забавата, но дължи неустойка в размер на 0,5 на сто от дължимото възнаграждение за всеки ден закъснение. В т.11 от Договора са уредени основанията за прекратяването му, сред които не е забавено изпълнение от страна на изпълнителя за представяне на оценка. Възложителят определя С.Г.И. – главен експерт в ТД „Митница Бургас“ за лице, отговорно за изпълнение на Договор и за контакти с изпълнителя по време на изпълнението.

На 28.02.2022 г. в ТД „Митница Бургас“ е депозиран оценителен доклад от Н.Н., който съдържа оценка на всички 18 автомобили. Докладът е разгледан от комисията, назначена за провеждане на търга. Констатациите са, че е представен доклад, който касае стоките-предмет на оценка, а именно 18 броя МПС, но липсвали детайли от техническите характеристики на автомобилите и не ставало ясно дали са изпълнени условията на чл. 3.4. от Договора – да бъде изготвена оценка на стоките – предмет на договора, при спазване на изискванията на чл. 235, ал. 3 от ДОПК, която гласи, че оценката на недвижимите имоти не може да бъде по-малка от данъчната оценка, а оценката на моторните превозни средства не може да бъде по-малка от застрахователната оценка. Поради това, на основание чл. 6 от Договора комисията е отхвърлила представената оценка и е определила допълнителен срок за представяне на ново заключение.

С уведомително писмо вещото лице Н.Н. е уведомен, че представената от него оценка е отхвърлена и е определен допълнителен 10-дневен срок от датата на получаване на уведомителното писмо, която е 16.03.2022 г., да бъде изготвена нова оценка.

На 15.04.2022 г. в деловодството на ТД „Митница Бургас“ е депозиран нов оценителен доклад, който съдържа оценка на 18 броя автомобили и информация за застрахователната стойност на 15 от тях. За останалите три вещото лице посочва в доклада, че застрахователите отказват да предоставят такава информация, защото липсват достатъчно реквизити в регистрационните талони на МПС (те са от Армения и от Иран). В доклада експертът изрично посочва, че не може да се съобразява със застрахователната стойност на МПС, защото тя е изготвена само на базата на представени документи, без да има извършен оглед.

Докладът е разгледан от комисията, за което е бил съставен протокол, от който е видно, че комисията е констатирала, че оценките на 15 броя от МПС са със стойности, които са по-ниски от застрахователните оценки, което според нея противоречи на условието в т. 3.4 по договора, като за останалите 3 броя МПС – Нисан Елгранд, Волво и влекач Mayan Kogel нямало посочени застрахователни оценки, за да бъдат сравнени с оценките на оценителя. Отбелязва се, че за влекач Волво и полуремаркетото към него няма данни за състоянието на гумите. Освен това, оценителният доклад бил входиран в деловодството на ТД Митница Бургас на 15.04.2022 г., а условието да бъде направена повторна оценка е било със срок 10 дни от получаването на уведомителното писмо, която датата е 16.03.2022 г., т.е. крайният срок е бил до 26.03.2022 г. В протокола е записано още, че оценителят Н.Н. е изпратил копие на справка от 28.03.2022 г. от МДЛ Лина ЕООД, с която удостоверява, че е с положителен тест за коронавирус, поради което е бил на домашно лечение в период от 10 дни. Въпреки, че срокът бил удължен заради боледуването на Н., оценителният доклад не бил представен в нужния срок. Поради това, комисията отново отхвърля изготвения от Н. оценителен доклад и решава да предприеме стъпки към избор на нов оценител.

Изготвена е докладна записка от провеждащия публичната продан до директора на ТД „Митница Бургас“, с което го уведомява, че Договорът, сключен с Н.Н., не е изпълнен и на основание глава V, т.11.3 същият се

прекръпява от страна на възложителя с едностранно 7-дневно предизвестие, като изпълнителят дължи на възложителя неустойка в размер на 300 лева. Предизвестие е получено от ищеца на 10.05.2022 г. В отговор вещото лице е изпратило писмо, с което възразява и отхвърля решението на публичния изпълнител, с което се прекръпява Договора, и желае да му бъде изплатено уговореното възнаграждение.

По доказателствата:

Така изложената фактическа обстановка съдът прие за установена въз основа на приетите по делото писмени доказателства, неоспорени от страните.

При така установените факти съдът намира от правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл.79, ал.1 от ЗЗД.

Между страните не е спорно, че съществува сключен между тях договор, по силата на който ищецът, в качеството си на независим оценител поема задължение да оцени срещу възнаграждение 18 броя моторни превозни средства.

Спорен е въпросът изготвената от ищеца оценка отговаря ли на изискванията на Договора и дължи ли му се възнаграждение за изготвянето ѝ.

Според чл. 239, ал. 1 от Закон за митниците, Агенция „Митници“ се разпорежда чрез продажба с всички отнети и изоставени в полза на държавата стоки по производства, водени от митнически орган. Продажбата се извършва по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от длъжностни лица, определени от директора на Агенция „Митници“ или от оправомощени от него лица.

Според чл. 235, ал. 1 от ДОПК описаната вещь се оценява по нейната пазарна стойност от публичния изпълнител. При необходимост за оценката може да бъде привлечен оценител, вписан в регистъра на Камарата на независимите оценители в България.

Според чл.235, ал.2 от ДОПК заключението на оценителя се изготвя в писмена форма и се представя на публичния изпълнител, който мотивирано определя окончателната оценка, която не може да бъде по-ниска от определената от вещото лице, като я съобщава на длъжника и на вискателя.

Според чл.235, ал.3 от ДОПК оценката на моторните превозни средства не може да бъде по-малка от застрахователната оценка.

От така посочените разпоредби се налагат следните правни изводи:

Вещта (движима или недвижима) се оценява по нейната пазарна стойност, като оценяването е задължение на публичния изпълнител, дори и в случаите, когато използва помощта на оценител.

Публичният изпълнител може да определи оценка, която е по-висока от посочената в експертното заключение, като във всички случаи оценката се мотивира. Определената в ДОПК минимална граница относно оценката на моторните превозни средства, която не може да бъде по-малка от тяхната застрахователна стойност, следва да се съобрази от публичния изпълнител при изготвяне на окончателната оценка, а не от оценителя.

Независимият оценител, в каквото качество действа ищецът по Договора, е лице, което въз основа на регистрацията в регистъра на независимите оценители, има право да изготвя и подписва доклад за оценка на обекти/активи, подлежащи на оценяване, като прилага утвърдените стандарти. Българските стандарти за оценяване (за краткост Стандартите), общодостъпни на интернет страницата на Камара на независимите оценители в България, са задължителни за прилагане от всички независими оценители, вписани в Регистъра на независимите оценители, като при извършването на оценка те прилагат тези стандарти. Не се допуска отклонение от Стандартите нито по инициатива на оценителя, нито по искане на възложителя на оценката – Част Първа, Раздел Първи, т.1.1.2 от Стандартите.

Според чл.6, ал.3 от Закон за независимите оценители (за краткост ЗНО) оценката на обект представлява становище на независимия оценител относно стойността на обекта за конкретна цел в определен момент от време и в условията на конкретен пазар, изготвено под формата на доклад в писмена форма, подписан и подпечатан. Становището на независимия оценител не е задължително за възложителя. Недопустимо е последният, при възлагане на оценителна дейност, да определя подходите, методите, приложенията, формата и съдържанието на оценителния доклад.

Извън горното, клаузата на т.3.4. от Договора следва да се тълкува в смисъл, че оценителят следва да представи на публичния изпълнител заключение в писмена форма, защото само ал.2 на чл.235 от ДОПК

предвижда задължение за оценителя, а останалите алинеи на чл.235 ДОПК въвеждат задължения за публичния изпълнител.

Ето защо не е налице неизпълнение на изискванията на чл.235 от ДОПК от страна на ищеца, в качеството му на оценител по Договора.

Относно възражението за непосочване от страна на експерта на застрахователна оценка на три от моторните превозни средства, следва да се има предвид, че това не е сред задълженията на оценителя, съгласно Договора, и не може допълнително да му се вменява от възложителя с писмо. Вярно е, че според т.3.2. от Договора изпълнителят има задължение да събира допълнителна информация относно оценяваните стоки, когато това се налага, но, както вече се посочи, оценителят не е обвързан от застрахователната оценка, поради което и такава не му е необходима, за да изготви доклада.

Извън горното, в доклада вещото лице е посочило, че му е било отказано от застрахователните компании предоставяне на удостоверение за застрахователна оценка, тъй като липсват достатъчно данни (реквизити) в регистрационните талони на моторните превозни средства, тъй като те са от Армения и Иран. Изготвянето на застрахователна оценка на моторните превозни средства зависи от трето лице (застраховател), върху чиито действия ищецът не може да влияе. Според чл.81, ал.1 от ЗЗД длъжникът не отговаря, ако невъзможността за изпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

По отношение на възражението на ответника за забава в изпълнението на ищеца следва да се посочи, че при възлагането на оценителя да извърши повторна оценка е определен 10-дневен срок от получаването на писмото, който е бил до 26.03.2022 г. По делото е представена справка от 28.03.2022 г., за това че ищецът се е разболял от коронавирус. В протокол от 18.04.2022 г. на комисията в т.4 е записано, че поради боледуването на Н. срокът е бил удължен, но липсват доказателства какъв е бил крайният срок след удължаването му. Дори да се приеме, че ищецът е забавил изпълнението, това не е основание за разваляне на Договора, респективно за неплащане на полагащото му се възнаграждение за свършената работа. При забава според Договора изпълнителят дължи неустойка.

На следващо място, непосочването в доклада на състоянието на гумите на МПС влекач Волво и на полуремаркетото към него е пропуск, който е

незначителен с оглед интереса на възложителя, защото подробно е посочено състоянието на двете превозни средства, и това не е основание за разваляне на договора – аргумент от чл.87 от ЗЗД. Извън горното, видно от писменото предизвещение, с което Договорът се прекратява, единственият мотив за предприемане на тази стъпка от възложителя е, че 15 от автомобилите са оценени под застрахователната им стойност, а за останалите три такава не е представена, за да бъдат сравнени с пазарните такива, т.е. самият възложител не приема цитирания пропуск за „съществен“.

На последно място, след като в доклада си оценителят посочва пазарна стойност на всички автомобили и представя данни за застрахователна стойност на 15 от тях, а за останалите три приложение следва да намери правилото на чл.400, ал.1 от КЗ, според което за действителна застрахователна стойност се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество, то публичният изпълнител разполага с всички данни, за да определи окончателна оценка, което е негово задължение.

Предвид изложеното, съдът счита, че ищецът е изпълнил задълженията си по Договора, поради което ответникът няма право да прекратява Договора, респективно да отказва да изплати възнаграждение на оценителя. Ето защо, искът се явява основателен и следва да бъде уважен.

По въпроса за разноските:

При този изход на делото право на разноски има само ищецът, които са в размер на 350 лева – 50 лева заплатена държавна такса и 300 лева адвокатско възнаграждение, съобразно договор за правна защита и съдействие – л.53 от делото. То не е прекомерно с оглед материалния интерес по делото – аргумент от чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което следва да се присъди в неговата цялост. В този смисъл, ищецът има право на разноски в размер на 350 лева.

Мотивиран от горното Бургаският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Териториална Дирекция „Митница Бургас“ към Агенция „Митници“, БУЛСТАТ – 0006275970270, с адрес гр. Бургас, ул. Александър Батенберг, № 1, да заплати на Н. В. Н., ЕГН – *****, със съдебен адрес гр. Бургас, ***, адв. М.П., следните суми: 1 000 (хиляда) лева, представляваща дължимо възнаграждение по Договор № ***/15.02.2022 г., ведно със законната лихва върху присъдената сума от подаване на исковата молба на 26.05.2022 г. до окончателното изплащане; 350 (триста и петдесет) лева, представляваща направени разноси в настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване пред Бургаския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____